

20.9.2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

VN/22377/2023

Esityksen mukaan omistusasuntoon ei voisi jatkossa saada asumistukea. Lisäksi asumistuen korvausprosenttia laskettaisiin nykyisestä 80 prosentista 70 prosenttiin. Suojaosasta luovuttaisiin, mikä tarkoittaa, että ruokakunnan työtulot vähentävät asumistukea kokonaismääräisesti. Nyt ansiotuloista voi vähentää 300 euroa.

Nyt esitettyjen muutoksien aiheuttamat leikkaukset kohdistuisivat eniten pienituloisiin työssäkäyviin kotitalouksiin, jotka saavat asumistukea palkkatulojen lisäksi. Asumistuki on olennainen tuki monille suomalaisille, jotka kamppailevat päivittäisten elinkustannusten kanssa.

Asumistuen leikkaukset johtavat monien perheiden ja yksilöiden taloudellisen tilanteen heikkenemiseen. Tämä voi lisätä köyhyyttä ja taloudellista epävarmuutta, mikä puolestaan vaikuttaa negatiivisesti perheiden ja yksilöiden hyvinvointiin sekä psyykkiseen terveyteen. Asumistuen leikkaukset lisäävät eriarvoisuutta yhteiskunnassa, sillä ne vaikuttavat erityisen voimakkaasti niiden ihmisten elämään, joilla ei ole mahdollisuutta kompensoida menetettyjä tukia muilla resursseilla. Samaan aikaan tehtävät leikkaukset niin sosiaaliturvaan kuin asumisneuvonnan määrärahoihin lisäävät kokonaisuudessaan asunnottomuuden riskiä, koska ne saattavat tehdä jo ennestään hankalan asumistilanteen kestävämmäksi monille.

Esityksen vaikutusten arvioiden mukaan perhetyypeistä muutokset vaikuttaisivat ruokakunnittain tarkasteltuna eniten kahden vanhemman lapsiperheisiin, joista yli 23 prosenttia tippuisi tuelta kokonaan ja tuen muutos olisi keskimäärin 140 euroa kuukaudessa. Kelan arvion mukaan toimeentulotuen saajien määrä lisääntyä muutoksen myötä noin 15 000 kotitaloudella.

Asumistuen leikkaukset yhdessä muiden sosiaaliturvaa heikentävien muutoksien mukaan lisäävät sosiaalipalveluiden tarvetta, kun perheet ja yksilöt joutuvat entistä suurempien taloudellisten paineiden alle. Lapsiperheköyhyys tulee lisääntymään näiden sosiaaliturvaan tehtävien leikkausten vuoksi. Tämä asettaa lisää painetta jo ennestään kuormittuneille hyvinvointialueille ja siellä erityisesti sosiaalialan resursseille.

Talentia painottaa, että sosiaalipoliittisten päätösten ja erityisesti sosiaaliturvaan kohdentuvat leikkauspäätökset tulee perustua perusteelliseen arviointiin niiden vaikutuksista haavoittuvimpiin väestöryhmiin. Nyt menneillään olevien monien sosiaaliturvaan tehtävien muutosten yhteisvaikutuksien arviointia on tehtävä laaja-alaisesti ennen yksittäisten lakimuutosten toimeenpanoa. Asumisen tukeminen on olennainen osa sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja hyvinvoinnin edistämistä yhteiskunnassa. Siksi asumistukeen liittyvät leikkaukset vaativat tarkkaa harkintaa ja huolellista seurantaan niiden vaikutuksista ihmisten elämään ja hyvinvointiin.

Talentia ei kannata esitettyjä muutoksia yleisestä asumistuesta annettuun lakiin.

Talentia ry
erityisasiantuntija
Heidi Pekkarinen